

ФАКТОРНА СТРУКТУРА АВАНТЮРНИХ І НЕАВАНТЮРНИХ ОСІБ

У статті надані результати кореляційного аналізу між показниками схильності до авантюрності та факторами особистості (за Р. Кеттеллом). Розглядаються профілі факторної структури особистості авантюрних і неавантюрних осіб та здійснюється їх порівняльна характеристика. Встановлено, що представникам групи авантюрних осіб притаманна соціальна сміливість, товарицькість, чуйність, добродушність, схильність до вільного самовираження в поведінці, готовність до співдружності, безпечність, імпульсивність, безтурботність, екстраверсія, багата уява, мрійливість тощо. Представникам групи з мінімальним вираженням загального показника схильності до авантюрності притаманна залежність від інших людей, необхідність підтримки, орієнтація на групові норми, конформність, довірливість, проникливість, обережність, високий самоконтроль, наполегливість, відповідальність, схильність до дотримання етикету.

Ключові слова: авантюризм, схильність до авантюрності, факторна структура, властивість особистості.

Постановка проблеми. Перетворення, що відбуваються сьогодні в суспільстві, в значній мірі підвищують вимоги до можливостей особистості. Сьогодні дуже важливо вміти швидко та своєчасно приймати рішення, бути готовим до ризикових дій заради досягнення поставленої мети. Тому вивчення такої властивості особистості як авантюризм особливо актуальне на нинішньому етапі розвитку нашого суспільства.

Аналіз психологічної літератури показав, що проблеми авантюризм торкалися В. Є. Лебедець, О. К. Секацький, О. Ф. Строев, Сюзанна Рот, І. Ю. Тимофєєва та інші. Зазначена проблема також опосередковано представлена у роботах С. В. Бикової, Є. П. Ільїна, Ю. Козелецького, Т. В. Корнілової, О. І. Саннікова та інших [6].

Відомо, що теоретичний аналіз будь-якого феномену вимагає його точної дефініції. Стосовно терміну "авантюризм" спостерігається неоднозначність в його розумінні, відсутність чітких уявлень про зміст та чинники авантюризм-неавантюризм. Саме це і зумовлює необхідність його уточнення.

Так, сам термін «авантюра» має французьке походження – «aventurier», що перекладається як «пригода». «Авантюризм» у літературі розуміється як схильність до ризикованих, сумнівних дій, пригод, що мотивована переважно потребою в чуттєвому різноманітті, в яскравих враженнях, в гострих відчуттях, а нерідко також в популярності, славі. Це поведінка, діяльність, що характеризується ризикованими, безпринципними вчинками заради досягнення легкого успіху, вигоди; одна з особливостей особистості, що виявляється у готовності людини до ризику [1; 2; 4].

У цій роботі ми дотримуємося позиції, що розглядає авантюризм або схильність до авантюризм як стійку рису особистості. Авантюризм характеризується 1) певним способом мислення (легковажністю, поверхневою логікою, слабким урахуванням змінюваних подій, що відбуваються, слабким аналізом конкретної ситуації, орієнтацією на удачу); 2) певними діями, поведінкою,

вільними від будь-яких обмежень, вимог, умовностей заради досягнення легкого і швидкого успіху; 3) позитивним настроєм, радісним очікуванням легкого успіху, передчуттям позитивного результату. Пропонується розрізнити поняття «авантюризм», «схильність до аферизму» і «схильність до ризику». Як правило, на відміну від аферизму, умисного нанесення шкоди іншій людині своїми діями, особи, схильні до авантюризм, не планують; на відміну від схильності до ризику, супроводжується відчуттям небезпеки, прояв авантюризм супроводжується легкою ейфорією [5].

Отже, під авантюризм розуміється властивість особистості, стійка схильність до певного емоційного настрою, спосіб мислення, вчинки, дії, що характеризуються вільними від будь-яких зовнішніх вимог і умовностей поведінкою заради досягнення легкого і швидкого успіху найчастіше без урахування конкретної ситуації.

Метою статті є аналіз результатів емпіричного дослідження факторної структури особистості авантюрних та неавантюрних осіб.

Дослідження схильності до авантюризм здійснювалось, по-перше, за допомогою процедури «Розміщення себе на шкалі авантюризм» (модифікація методики Т. Дембо та С. Рубінштейн). Попередньо був розроблений загальний «предмет оцінки», котрий був наданий кожному досліджуваному з метою створення у представників вибірки єдиного уявлення про мінімальні та максимальні прояви авантюризм [5]. По-друге, був застосований "Тест-опитувальник схильності особистості до авантюризм", розроблений О. П. Санніковою, О. І. Санніковим, Н. І. Меленчук.

Теоретичний аналіз літератури показав, що схильність до авантюризм супроводжується такими властивостями особистості, як сміливість, неврівноваженість, екстравертованість, відкритість, непередбачуваність, імпульсивність, рішучість, та ін. [7; 8]. Ураховуючи те, що ці якості особистості представлені у факторній моделі особистості Р. Кеттелла і що деякі

з них можуть бути гіпотетично пов'язані з авантюристською, нами і був обраний 16-факторний опитувальник. Вивчення авантюристської у контексті широкого спектру рис особистості, що представлений у цій факторній моделі, дозволить не тільки виявити закономірні зв'язки між означеними факторами і загальним показником схильності до авантюристської, а й описати психологічні характеристики авантюристських і неавантюристських осіб. Крім цього, це дасть можливість отримати додаткову інформацію про зв'язок феномену, що досліджується, з тими факторами, що не були виявлені в літературі.

Саме тому задля виявлення психологічних особливостей авантюристських та неавантюристських осіб був застосований 16-PF особистісний опитувальник Р. Кеттелла (форми А, В). За допомогою цього опитувальника особистість описується 16 фундаментально незалежними та психологічно змістовними факторами. Кожен фактор являє собою біполярний континуум, протилежні полюси якого представлені цілою шерегою узагальнених рис особистості [3].

Статистична обробка здійснювалась за допомо-

гою комп'ютерної програми SPSS 13.0 for Windows. Використовувався кількісний (кореляційний) та якісний (метод "асів" та "профілів") аналіз отриманих даних.

Емпіричне дослідження було організовано на базі Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса) та на базі Центру практичної психології та соціальної роботи Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів (м. Одеса). Вибірку склали слухачі відділення перепідготовки кадрів зі спеціальності «Психологія» факультету післядипломної освіти та роботи з іноземними громадянами та викладачі загальноосвітніх шкіл Одеської області (61 особа у віці від 25 до 50 років).

У табл. 1 надані результати кореляційного аналізу між загальними показниками схильності до авантюристської та факторами особистості (за Р. Кеттеллом). Перед тим, як перейти до аналізу отриманих результатів, слід зазначити, що за допомогою кореляційного аналізу групується простір заданих ознак і констатується взаємозв'язки між ними.

Таблиця 1

Значущі коефіцієнти кореляції між загальними показниками схильності до авантюристської та факторами особистості (за Р. Кеттеллом)

	Фактори особистості (за Р. Кеттеллом)										
	С	Е	Ф	Г	Н	М	Н	О	Q3	QI	QIV
ЗПА1		447*	585*	-354*	240	343*	-344*		-301	467*	283
ЗПА2	259	321*	424*		342*	262		-292		406*	

Примітка: 1) нулі та коми опущені; 2) позначення * – значущість зв'язку на рівні $p \leq 0.01$; без позначень – $p \leq 0.05$; 3) $N=61$; 4) умовні позначення: ЗПА1 – загальний показник схильності до авантюристської за методикою "Тест-опитувальник схильності особистості до авантюристської", ЗПА2 – загальний показник схильності до авантюристської за процедурою «Розміщення себе на шкалі авантюристської»; С (сила "Я"), Е (домінантність), Ф (безпе́ність), Г (слабкість "Понад-Я"), Н (сміливість), М (мрійливість), Н (наївність), О (самовпевненість), Q3 (низький самоконтроль), QI (екстраверсія), QIV (незалежність).

Отже, аналіз табл. 1 показує, що загальні показники схильності до авантюристської виявили значущі зв'язки з більшістю факторів особистості (за Р. Кеттеллом). Так, ЗПА1 на 1% рівні виявив додатні зв'язки із факторами: Е⁺ (домінантність), Ф⁺ (безпе́ність), М⁺ (мрійливість), QI⁺ (екстраверсія); від'ємні – з Г (слабкість "Понад-Я") та Н (наївність). Додатній зв'язок ЗПА1 з фактором Н⁺ (сміливість) та від'ємний зв'язок із фактором Q3⁻ (низький самоконтроль) були виявлені на 5% рівні. Стосовно ЗПА2, слід відмітити, що він виявив значущі зв'язки майже з тими самими факторами особистості (за Р. Кеттеллом). Отже, на 1% рівні ЗПА2 виявив лише додатні зв'язки з такими факторами, як-от: Е (домінантність), Ф (безпе́ність), Н (сміливість), QI (екстраверсія). На 5% рівні ЗПА2 виявив додатні зв'язки із факторами С (сила "Я") та М (мрійливість) і від'ємний зв'язок із фактором О (самовпевненість). Наявність цих зв'язків може бути пояснена психологічним змістом цих факторів.

Таким чином, результати попереднього кореляційного аналізу підтвердили можливість порівняння

означених психологічних характеристик, що дозволяє приступити до якісного аналізу даних. З цією метою за допомогою методу асів були обрані дві групи досліджуваних: група осіб з максимальним вираженням загального показника схильності до авантюристської (ГАmax) та група осіб з мінімальним вираженням загального показника схильності до авантюристської (ГAmin) [5].

Наступним кроком емпіричного дослідження стала побудова та інтерпретація психологічних профілів груп досліджуваних. На рис. 1 представлені профілі показників особистісних факторів за методикою Р. Кеттелла у авантюристських та неавантюристських осіб. На осі абсцис розташовані показники факторів особистості за Р. Кеттеллом, на осі ординат – їх значення, що представляють усереднену оцінку кожного фактора всіх представників виділених груп, виражену в стенах. Середня лінія ряду проходить через точку 5,5 стена. Усі значення, що розташовані в просторі вище середньої лінії ряду, належать до додатного полюсу, а значення, що розташовані нижче середньої лінії ряду,

– до від'ємного полюсу. Слід відмітити, що яскравих представників груп осіб, схильних і не схильних до авантюристичності, у нашій вибірці не виявлено.

Порівняльний аналіз конфігурації та розташованість профілів відносно середньої лінії ряду показує, що кожна група досліджуваних характеризується своєрідними якісно-кількісними позначеннями показників, що вивчаються.

Спочатку розглянемо кожний профіль окремо, а потім здійснимо порівняльний аналіз між зазначеними профілями. Аналіз профілів дозволяє скласти психоло-

гічні характеристики представників обох груп – з максимальним та мінімальним вираженням загального показника схильності до авантюристичності. Перед тим, як здійснити аналіз профілів, проранжуємо найбільш виражені фактори кожного профілю за їх відхиленням від середньої лінії ряду за зменшенням значень. Такий підхід дозволить упорядкувати домінуючі фактори і описати індивідуально-типологічні характеристики особистості представників кожної групи (див. табл. 2).

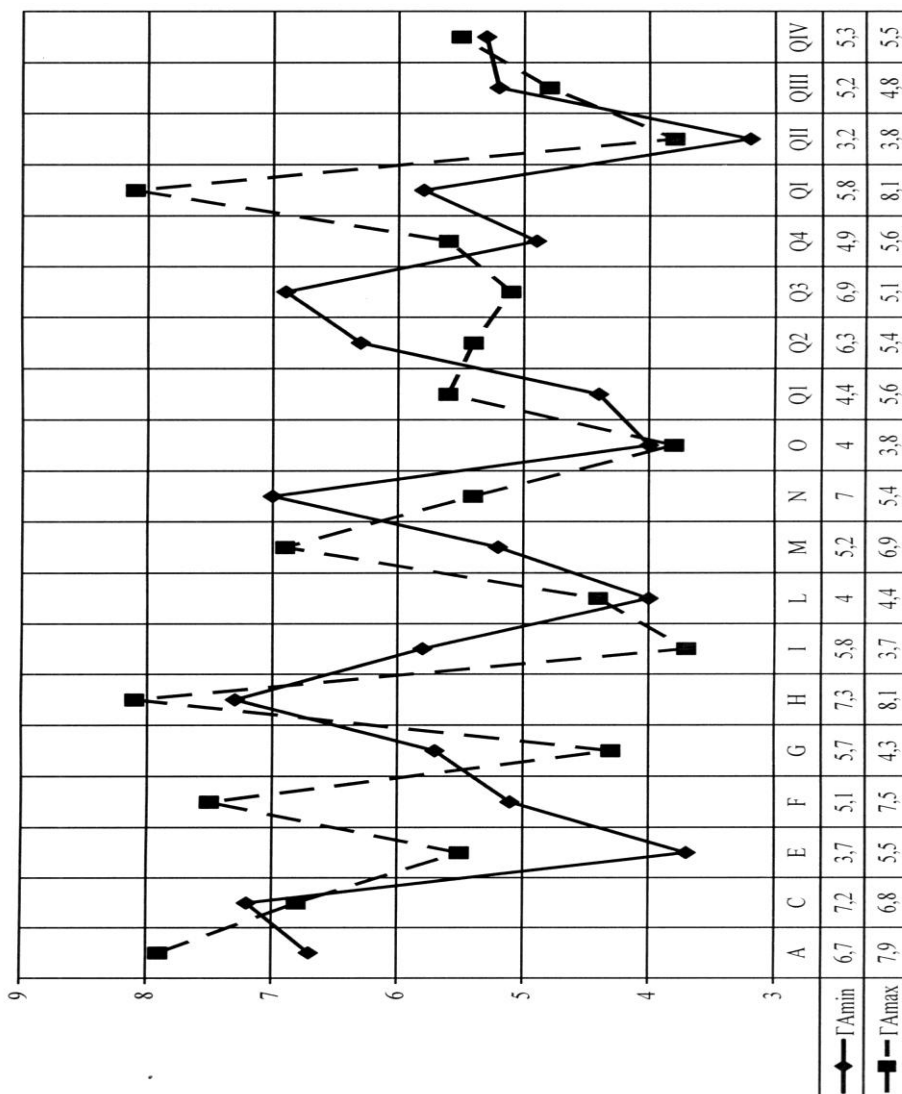

Рис. 1. Профіль показників особистісних факторів за методикою Р. Кеттелла в групах осіб з мінімальним (Gamma Min) та максимальним (Gamma Max) вираженням загального показника схильності до авантюристичності

Примітка: 1) Gamma Min (n=15) – група осіб з мінімальним вираженням загального показника схильності до авантюристичності; Gamma Max (n=17) – група осіб з максимальним вираженням загального показника схильності до авантюристичності; 2) аббревіатура: А (афектотимія – сизотимія), С (сила – слабкість "Я"), Е (домінантність – покірність), F (безпечність – заклопотаність), G (сила – слабкість "Понад-Я"), Н (сміливість – боязкість), І (м'якість – твердість), L (підозрілість – довірливість), М (мрійливість – практичність), N (проникливість – наївність), О (схильність до відчуття провини – самовпевненість), Q1 (радикалізм – консерватизм), Q2 (самодостатність – залежність від групи), Q3 (високий – низький самоконтроль), Q4 (напруженість – розслабленість), QI (екстраверсія – інтроверсія), QII (тривожність – емоційна стабільність), QIII (кортикальна жвавість – сенситивність), QIV (незалежність – покірність).

Таблиця 2

Найбільш виражені фактори кожного профілю за відхиленням значень від середньої лінії ряду

Ранг	Група 1 (ГАmax)	Група 2 (ГAmin)
1	H ⁺ (сміливість) QI ⁺ (екстраверсія)	QII ⁻ (емоційна стабільність)
2	A ⁺ (афектотімія)	E ⁻ (покірність)
3	F ⁺ (безпечність)	C ⁺ (сила "Я")
4	Г (твердість) O ⁻ (самовпевненість) QII ⁻ (емоційна стабільність)	N ⁺ (проникливість) L ⁻ (довірливість) O ⁻ (самовпевненість)
5	M ⁺ (мрійливість)	Q3 ⁺ (високий самоконтроль)

Перш за все дамо опис психологічних особливостей *авантюричних осіб*. Отже, представникам групи авантюричних осіб притаманна соціальна сміливість (H⁺) та QI⁺ (екстраверсія), що виражається в товарищескості, активності, спонтанності, легкості встановлення і підтримки контактів з іншими людьми. Вони вміють приймати самостійні та неординарні рішення, легко пристосовуються до будь-якої ситуації, часто і довірливо, нехтуючи обережністю, вплутуються в незнайомі ситуації. Часто така людина спочатку діє, а потім роздумує про свій вчинок. Все це свідчить про те, що авантюричні особистості схильні до ризикових вчинків і поведінки. З первинних факторів одним із найбільш виражених у структурі особистості із максимальною схильністю до авантюричності є A⁺ (афектотімія). Основними характеристиками цього фактору є сердечність, товариськість, доброта, відкритість, природність, готовність до співдружності, до приєднання, легкість в адаптивних діях. Такі особистості яскраво та інтенсивно виражають свої емоції, активно проявляють інтерес до людей. Також слід зазначити, що однією з характерних відмінностей авантюричних осіб є безпечність (F⁺), що дозволяє вважати їх життєрадісними, імпульсивними, захопленими, безтурботними, експресивними особистостями. Вони люблять яскраве життя, динамічне спілкування, часто є лідерами в групах. Висока вираженість такого первинного фактору як M⁺ (мрійливість) свідчить про наявність в авантюричній особистості багатого уяви, вона наче поглинута своїми ідеями, внутрішніми ілюзіями («витає в хмарах»), їй притаманна легкість відмови від практичних суджень, вміння оперувати абстрактними поняттями, орієнтованість на свій внутрішній світ. Авантюрична особистість завжди прагне чогось нового. Саме тому їй подобається, коли якась подія вносить щось нове та несподіване у її життя, швидко відкликається на все те, що навколо неї відбувається, знаходить новизну навіть у повсякденності. Висока вираженість такого вторинного фактору як QI⁺ (екстраверсія) характеризує людину відкритую, яка легко пристосовується до будь-якої ситуації, часто і довірливо, нехтуючи обережністю, вплутується в незнайомі ситуації. Часто така людина спочатку діє, а потім роздумує про

свій вчинок [3].

Наразі дамо психологічний опис неавантюричної особистості. Представникам групи з мінімальним вираженням загального показника схильності до авантюричності притаманна покірність (E⁻), що виявляється в залежності від інших людей, в необхідності підтримки від соціуму, в схильності орієнтуватися на групові норми, конформності. Вони не вірять у свої здібності, тому частіше стають залежними, беруть на себе відчуття провини. Таким особам властива N⁺ (проникливість) та L⁻ (довірливість), що свідчить про дипломатичність, емоційну витриманість, проникливість, обережність, вміння поводитися у суспільстві, у спілкуванні. Поліус L⁻ характеризує особистість як добродушну, відкритую і, можливо, без амбіцій і прагнення до перемоги, що не можна сказати про авантюричну особистість, яка є допитливою та пристрасною до чогось нового. Досить висока вираженість первинного фактору Q3⁺ (високий самоконтроль) відзначається у неавантюричних осіб. Особистість з високими оцінками з цього фактору має соціально схвалювані характеристики: самоконтроль, наполегливість, відповідальність, схильність до дотримання етикету. Але для того, щоб відповідати таким стандартам, від особистості вимагається застосовувати певні зусилля, дотримуватись чітких принципів, переконань та врахувати громадську думку [3].

Слід звернути увагу на такі фактори, як O⁻ (самовпевненість) та QII⁻ (емоційна стабільність), що притаманні обом досліджуваним групам. Отже, відмінностей за цими факторами між групами не знайдено.

Ступінь значущості розбіжностей між однойменними показниками профілів обох груп досліджуваних було встановлено за допомогою t-критерію Ст'юдента.

Таким чином, емпіричне дослідження показало наявність багатозначності зв'язків між загальними показниками схильності до авантюричності та спектром рис особистості, що відображені у факторній структурі за Р. Кеттеллом.

Проведене дослідження дозволяє дійти наступних **висновків**:

1. Теоретично встановлено, що схильність до авантюричності розглядається як властивість особистос-

ті, як стійка схильність до певного емоційного настрою, способу мислення, поведінки, дії, що характеризуються вільними від будь-яких зовнішніх вимог і умовностей вчинками заради досягнення легкого і швидкого успіху найчастіше без урахування конкретної ситуації.

2. Для емпіричного психодіагностичного дослідження були застосовані "Тест-опитувальник схильності до авантюристичності", процедура «Розміщення себе на шкалі авантюристичності» та 16-PF особистісний опитувальник Р. Кеттелла.

3. У результаті кореляційного аналізу були встановлені додатні значимі зв'язки між загальними показниками схильності до авантюристичності і такими факторами особистості за Р. Кеттеллом, як-от: C^+ (сила "Я"), E^+ (домінантність), F^+ (безпечність), H^+ (сміливість) M^+ (мрійливість), QI^+ (екстраверсія) і від'ємні

значимі зв'язки – з факторами G^- (слабкість "Понад-Я"), N^- (наївність) та O^- (самовпевненість).

4. За допомогою якісного аналізу було встановлено, що представникам групи авантюристичних осіб притаманна соціальна сміливість, товариськість, чуйність, добродушність, схильність до вільного самовираження в поведінці, готовність до співдружності, безпечність, імпульсивність, безтурботність, екстраверсія, багата уява, мрійливість тощо. Представникам групи з мінімальним вираженням загального показника схильності до авантюристичності притаманна залежність від інших людей, необхідність підтримки, орієнтація на групові норми, конформність, довірливість, проникливість, обережність, високий самоконтроль, наполегливість, відповідальність, схильність до дотримання етикету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Словарь русского языка: в 4-х тт. / [ред. А. П. Евгеньева]. – 2 изд., испр. – Т.1. – А-Й., 1981. – 698 с.

2. Жмуров В. А. Большой толковый словарь по психиатрии / В. А. Жмуров. – Джангар, 2010. – 864 с.

3. Мельников В. М. Введение в экспериментальную психологию личности: [Учеб. пособ. для слушат. ИПК, преподават. пед. дисциплин ун-тов и пед. ин-тов] / В. М. Мельников, Л. Т. Ямпольский. – М.: Просвещение, 1985. – 319 с.

4. Ильин Е. П. Психология риска / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер, 2012. – 288 с.

5. Санникова О. П. Феноменология личности: Из-

бранные психологические труды / Ольга Павловна Санникова. – Одесса: СМІЛ, 2003. – 256 с.

6. Санникова О. П., Меленчук Н. І. Співвідношення показників схильності до авантюризму та асертивності / О. П. Санникова, Н. І. Меленчук. – Наука і освіта. Тематичний спецвипуск "Психологія особистості: теорія, досвід, практика". – 2013. – №7/СХVІІ. – С. 70-74.

7. Тимофеева И. Ю. Авантюризм в русской культуре конца XVII - первой четверти XIX века: дис. ... канд. культурологических наук : 24.00.01/ Ирина Юрьевна Тимофеева. – Комсомольск-на-Амуре, 2005. – 151 с.

8. Roth S. Aventure et aventuriers au XVIIIe siècle. Essai de sociologie littéraire. Thèse, Lille, 1980. Т. 1–2.

REFERENCES

1. Evgeneva, A. P. (Ed.) (1981). *Slovar russkogo yazyka [Russian Dictionary]*, 2nd ed. rev., 1 (Vols) [in Russian].

2. Zhmurov, V. A. (Ed.) (2010). *Bolshoy tolkovyy slovar po psikiatrii [Psychiatry Thesaurus]*. Dzhangar [in Russian].

3. Melnikov, V. M. & Yampolskiy, L. T. (1985). *Vvedenie v eksperimentalnuyu psikhologiyu lichnosti [Introduction to experimental psychology of personality]*. Textbook for teachers and students. Moscow: Prosveschenie [in Russian].

4. Ilin, E. P. (2012). *Psikhologiya riska [Risk Psychology]*. Saint Petersburg: Piter [in Russian].

5. Sannikova, O. P. (2003). *Fenomenologiya lichnosti: Izbrannye psikhologicheskie trudy [Personality Phenomenology: Selected psychological works]*. Odessa: SMIL [in Ukrainian].

6. Sannikova, O. P. & Melenchuk, N. I. (2013). Spivvidnoshennia pokaznykiv skhylnosti do avantiuryzmu ta asertyvnosti [Ratio indicators of proneness to adventurism and assertiveness]. *Nauka i osvita. Spetsvypusk "Psikhologhiia osobystosti: teoriia, dosvid, praktika"* – Science and education. Special edition "Personality of Psychology: Theory, experience, practice", 7/CXVII, 70–74 [in Ukrainian].

7. Timofeeva, I. Yu. (2005). Avanturyizm v russkoy kulture kontsa XVII - pervoy chetverti XIX veka: [Adventurism in Russian culture of the end of the XVII century – the first quarter of the XIX century]. *Candidate's thesis*. Komсомolsk-na-Amure [in Russian].

8. Roth, S. (1980). Aventure et aventuriers au XVIIIe siècle. Essai de sociologie littéraire. Thèse, Lille, Т. 1–2 [in French].

Н. І. Меленчук

ФАКТОРНАЯ СТРУКТУРА АВАНТЮРНЫХ И НЕАВАНТЮРНЫХ ЛИЦ

В статье представлены результаты корреляционного анализа между показателями склонности к авантюристичности и факторами личности (по Р. Кеттеллу). Рассматриваются профили факторной структуры личности авантюристичных и неавантюристичных лиц, и осуществляется их сравнительная характеристика. Склонность к авантюристичности

рассматривается как устойчивая характеристика личности, как определенный эмоциональный настрой, способ мышления, действия, поступки, характеризующиеся свободными от каких-либо требований, условностей поведения, ради достижения легкого и быстрого успеха, чаще всего без учета конкретной ситуации. Мы использовали "Тест-опросник склонности к авантюриности", процедуру "Размещение себя на шкале авантюриности" и 16-PF личностный опросник Кеттелла. Установлено, что представителям группы авантюрных лиц свойственна социальная смелость, общительность, отзывчивость, добродушие, склонность к свободному самовыражению в поведении, готовность к содружеству, беспечность, импульсивность, беззаботность, экстраверсия, богатое воображение, мечтательность и т. д. Представителям группы с минимальным выражением общего показателя склонности к авантюриности присуща зависимость от других людей, необходимость поддержки, ориентация на групповые нормы, конформность, доверчивость, проницательность, осторожность, высокий самоконтроль, настойчивость, ответственность, склонность к соблюдению этикета.

Ключевые слова: авантюриность, склонность к авантюриности, факторная структура, свойства личности.

N. I. Melenchuk

FACTOR STRUCTURE OF ADVENTUROUS AND NON-ADVENTUROUS PERSONALITIES

The article presents the results of the empiric study focusing on psychological peculiarities of people having high and low intensity of adventurism proneness. The investigation involved sixty one individuals aged from twenty five to fifty. The research allows us to note that adventurism proneness is considered as a stable personality trait, certain emotional mood, way of thinking, behavior, that are characterized by actions free from any external requirements and conventionalities of behavior to attain easy and quick success in most cases without taking into account a particular situation. We used the universal procedure of "Self-placement on the conventional scale of adventurism proneness" (modification of the method developed by T. Dembo and S. Rubinstein), "Test-questionnaire of adventurism proneness" by O. Sannikova, A. Sannikov, N. Melenchuk, and "The Sixteen Personality Factor Questionnaire" (forms A, B). It is established that the members of the group of adventurous individuals are characterized by social boldness, sociability, sympathy, kindness, the tendency to free expression in behavior, commitment to the commonwealth, carelessness, impulsiveness, carelessness, extraversion, imagination, daydreaming, etc. Members of the group with minimal expression of the general indicator of adventurism proneness show inherent dependence on other people, the need for support, focus on group norms, conformity, trust, discernment, prudence, high self-control, perseverance, responsibility etc.

Keywords: adventurism, inclination to adventurism, factor structure, personal properties.

Подано до редакції 07.08.14